

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec".

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 199.

CHICAGO ILL., SREDA, 15. OKTOBRA — WEDNESDAY, OCTOBER 15, 1941

LETNIK (VOL.) L

Ruska vlada se utegne seliti - Trgovske ladje se oborože

Vidi se, da je padec Moskve neizogiben

Rusko prestolico utegnejo Nemci zasedeti tekom dveh tednov. — Sovjetska vlada se zna umakniti tja do Urala. — Padec Moskve še ne pomeni popolnega poraza Rusije.

London, Anglija. — Kljub zatrdilu, ki ga je izrekel koncem zadnjega tedna sovjetski zunanji podkomisar Lozovski, ko je dejal, da ruska vlada niti ne misli na to, da bi zapustila Moskvo, se vendar z vso vztrajnostjo vzdržujejo govornice, da se utegne selitev izvršiti v kratkem času ter, da je baje že določeno mesto, kjer se bodo nastanili sovjetski komisarji.

Ruski protinapadi so sicer nekoliko zaustavili nazijsko prodiranje, vendar se Anglija na to oviro ne zanaša ter jo smatra le za začasno. Preveč odkrito namreč Rusi priznavajo, da jih Nemci pri svoji ofenzivi daleč nadkriljujejo v številu moštva in tankov. Zato se položaj ruske prestolnice jemlje tukaj zelo resno in trdi se, da ne bo nobeno presenečenje, ako bo padla v nemške roke tekom prihodnjih dveh tednov.

Glasmor poročil iz Berlina je nemška armada pričela izvajati sunek proti Moskvi iz nove smeri, namreč od severozapada, od izvirkov Volge, in sicer s tako naglico, da je dočela presenetila Ruso in gladko prodira skozi njih obrambno črto. Dva druga sunka se izvajata eden od zapadne strani, eden od jugozapadne, in takaj, na jugozapadni strani, so v ponedeljek Nemci tako napredovali, da se je njih glavna sila približala Moskvi na 90 milj, dočim utegnejo biti prednje udarne sile še znatno bližje.

Kam se namerava sovjetska vlada preseliti, ako bo morala zapustiti Moskvo, se še ni natančno razodelo. Nekateri menijo, da bo šla na drugo stran reke Volge, dočim se je po radio slišalo iz Vichya, da se bo umaknila daleč tja v uralsko pogorje, ki loči evropsko Rusijo od azijske, in sicer se je omenilo mesto Sverdlovsk, prej imenovano Ekaterinburg. Vendar pa ta poročila niso potrjena.

Ako bo Moskva padla v nemške roke, ni s tem še nikakor rečeno, da se bo smatrala Rusija za premagano. Ne ve se sicer o tem nič sigurnega, toda upanje obstoja, da je sovjetska vlada že napravila načrte za vsak slučaj in, da je tudi že določila prihodnjo obrambno črto, ki jo ima zasedati ruska armada po svojem umiku izpred Moskve. V poštev bi prišla v prvi vrsti reka Volga, ki bi s svojo širokostjo in neizmerno dolžino nudila dobro naravno obrambo. Ako bi se posrečilo Nemcem, prodreti celo do tja, potem bi Rusiji še vedno preostalo za umik uralsko pogorje, in niti tedaj bi ji še ne bilo treba priznati poraza, kajti Sibirija je širna in bo-

GANDHI
PROTI VOJNI

Niti Nemčiji, niti Angliji ne želi zmage. — Sviri Ameriko.

Wardha, Indija. — Pri razgovoru s časnikarji se je Mohandas Gandhi, znani vodja indijskih nacionalistov, zadnje nedelje izrazil, da upa, da se boste v sedanji vojni Nemčija in Anglija tako izrpnili druga drugo, da se ne bo nobena mogla smatrati za zmagovalko, češ, da se boste na ta način najlažje med seboj pobotali. Ameriki pa je dal nasvet, "naj 50 krat premisli", predno bo dala še kaj več pomoči Angliji. Predno bo dala svojo pomoč, je dejal, naj se zagotovi, da bo Indiji ter azijskim in afriškim posestim Anglije zagotovljena svoboda.

V NACRTU STAVKA ZA VELIKO JEKLARNO

Chicago, Ill. — Manjše stavke, od katerih so bile prizadete tovarne Carnegie-Illinois jeklarske družbe v Gary in So. Chicago, so se po odloku CIO unije zadnje nedelje končale, toda, kakor so se unijski uradniki izrazili, se nameravajo koncentrirati vse sile na stavko v glavni tovarni te družbe, v Gary, Ind., kjer je v načrtu, da se podvzame piketiranje to sredo. Ta tovarna je največja jeklarska tovarna na svetu in zaposluje okrog 22.000 ljudi.

EDEN ZA MIR, DRUGI PROTI

Chicago, Ill. — Pri debati po radio, ki jo je zadnje nedelje priredila Northwestern univerza, je John Cudahy, bivši ameriški poslanik v Evropi, priporočal, naj bi predsednik Roosevelt takoj pričel delovati za mir ter v to svrhu povabil na mirovno konferenco vse narode sveta. To bi povzročilo tak moralni pritisk od nemškega ljudstva na Hitlerja, da bi bil ta prisiljen sprejeti predlog. Neki univerzitetni profesor pa je na to odvrnil, da bi tak predlog oslabil zavezništvo in ojačil Nemčijo, dalje da bi mir na taki konferenci bil diktiran od Nemčije, in končno, da bi itak nobena od zaveznic sploh ne hotela zdaj niti govoriti o kakem miru.

gata zemlja in tudi dokaj industrije je dala sovjetska vlada premestiti preko Urala. Lahko se torej s skorajšnjo gotovostjo reče, da ne bo Nemčija izvojevala nikake odločilne zmage v Rusiji, zlasti ne, ako bo ji še Anglija padla za hrbet.

POŽAR POVZROČIL 13 MILIJONOV ŠKODE

Fall River, Mass. — Silovit požar je izbruhnil zadnje nedelje v tukajšnji tovarni Firestone Rubber Co., ki je uničil celih pet poslopij ter poškodoval nadaljnje tri. Škoda še ni ugotovljena, vendar pa znaša po prvih cenitvah do 13 milijonov dolarjev, dočim človeških žrtev k sreči ni bilo. Lahko gorljiva tvarina, namreč surovi kavčug, s katerim je bila tovarna založena, je nudil dobro kurivo ognju, da so mogli preprečiti njega razširjanje šele, ko se je veter zasukal v drugo smer. Na pomoč so prišle požarne brambe iz mest v okolišju 35 milj. Kavčuga je zgorelo na tisoče ton. Požar se je pričel v tretjem nadstropju nekega poslopja, ko je švignil ogenj iz ene velikih peči, v katerih predelujejo kavčug, in objel druge peči, na kar se je hitro razširil na celo poslopje in nato še na okoli stoječa. Tovarna zaposluje okrog 2.600 ljudi in ob času požara jih je bilo na delu okoli tisoč.

DRZNEŽU NE DA ŽILICA MIRU

Rapid City, S. D. — Po resnem doživljanju, ki ga je imel, ko je bil le z veliko težavo rešen s skale "Devil's Tower," o čemer je bilo poročano zadnji teden, bi se pričakovalo, da bo drzni parašutnik Geo. Hopkins, vsaj nekaj časa miroval. Njegova pustolovska narava pa mu očitno ne pusti počitka in tako se je fant zadnje nedelje spravil na novo senzacija. Odločil se je, da bo v enem samem dnevu nad tridesetkrat skočil iz aeroplana, da bo posekal rekord, ki ga ima v tem oziru neki drugi padalec. Namera pa se mu ni posrečila. Napravil je "samo" 13 skokov, ki pa so ga tako izdelali in zbili, da je po naročilu zdravniške moral nehati. Skakal je iz višine 2000 čevljev, toda močan veter mu je nagajal, da je večkrat prav trdo priletel na tla, ter si je pri tem izpahnil tudi en členek, dočim je mu bil drugi že itak poškodovan izza skoka na Devil's Tower.

Zasliševanje o predlogu se otvorilo v ponedeljek

Zasliševanje vplivnih osebnosti bilo določeno za dva dni. — Nasprotniki predloga za oborožitev trgovskih ladij dvignili oster protest, češ, da pomeni nenapovedano vojno.

KRATKE VESTI

— Columbus, O. — Zadnje nedelje je preminul tukaj bivši generalni pravnik Zed. držav H. M. Daugherty, ki je služil pod predsednikom Hardingom. Bil je star 81 let ter je med spanjem izdihnil.

— Cangša, Kitajska. — Kot trdi neki kitajski vojaški poveljnik, se je izvedelo, da ima Japonska koncentriranih 32 divizij v Mandžukuo, ki so baje pripravljene, da udarijo na rusko Sibirijo. Istočasno je omenil, da ima Kitajska v narčtu splošno protiofenzivo.

— Vatikan. — Tukaj se širijo govornice, da namerava predsednik Roosevelt imenovati M. C. Taylorja pravim ameriškim poslanikom v Vatikanu, da bo zastopal tukaj Zed. države in ne samo njega, osebno. Istočasno bi dobila Amerika papeškega nuncija.

— Berlin, Nemčija. — Nemška časopisna agencija je sporočila, da se je podtaknil strup v jed pri nekem obedu, prirejenem za nazijem naklonjene uradnike čeških listov. Eden urednikov je umrl, več drugih pa je moralo biti odpeljanih v bolnico.

TA VE, KAKO SE VODI PROPAGANDA

Washington, D. C. — Skot protestansko-episkopalne cerkve iz Ohio, H. W. Hobson, ki je načelnik organizacije "Fight for Freedom," katera vodi kampanjo, da se spravi Amerika v vojno, je na neki privatni seji te organizacije dal navodila delegatom, kako naj se vodi uspešna propaganda. Kakor so razodeli delegati, jim je je naročil, naj ne skušajo apelirati na razum ljudi, mar-

Washington, D. C. — Ta ponedeljek se je pred poslanskim odborom za tujezemске zadeve pričelo zasliševanje vplivnih osebnosti glede njih mnenja o predlogu, ki je bil stavljen kongresu, da se oborože ameriške trgovske ladje. To oboroževanje je po neki točki nevtralnostnega zakona prepovedano.

Zasliševanje je bilo določeno le za dva dni, v ponedeljek in v torek, in proti temu sklepu so nasprotniki predloga dvignili sicer silovit, toda neuspešen protest. Povdarjali so, da je bilo to namenoma tako skrajšano, da ne bo časa za zasliševanje tistih, ki bi se izrazili proti predlogu, češ, da bosta oba dneva rezervirana le za vladne pristaše. In ta predlog, tako trdijo, je silne važnosti, češ, ako prodre, bo to pomenilo nekako nenapovedano vojno.

Prvi, ki je bil v ponedeljek pozvan k zasliševanju, je bil državni tajnik Hull; sledili so mu drugi člani vladne administracije.

BOLGARI SE BAJE MOBILIZIRAJO

New York, N. Y. — Iz Turčije je prispelo poročilo, da se širijo govornice, da je bila v Bolgariji odrejena popolna mobilizacija. Obenem se trdi tudi, da je bila ukinjena telefonska zveza med Turčijo in Evropo.

več naj razpalijo njih čustva. V svrhu propagande je najet neki prvovrstni izvedenec v oglaševanju in izdale se bodo v raznih listih slike, v katerih se bo apeliralo posebno na ženska čustva, namreč, da se bodo na njih kazali naziji, kako žalijo ameriško ženstvo.

Iz zaslužnjene domovine

Nemci so sami priznali, da je središče velikih nemirov in uporov v Evropi, ravno Jugoslavija. — Naziji pobijajo narod, ki hoče braniti svojo neodvisnost in svobodo. — Druge vesti o domovini.

Zadnje vesti

(Tiskovna poročila jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu).

Washington, D. C., 4. oktobra (JCO) — United Press v svojem poročilu iz Berlina poudarja, da nemški uradni krogi v uradnem razglasu priznavajo, da je središče velikih nemirov in uporov v Evropi v Jugoslaviji in sicer v Srbiji. To uradno priznanje nemških odgovornih krogov, ki so ga prenašale vse nemške in italijanske radio postaje, pomeni, da so Nemci morali priznati. Hladno navajanje tega dejstva pa daje slutiti, da bodo Nemci uporabili vsa sredstva, da se maščujejo nad narodom, ki samo brani svojo neodvisnost in svobodo.

Rim, 3. oktobra. (JCO) — V zvezi s prisotnostjo tajnika vstaške fašistične stranke v Rimu in z njegovim sprejemom pri Mussoliniju smo izvedeli, da je Lorkovič zaprosil za sodelovanje italijanskih zasedbenih oblasti za rešitev "Hrvatskega Kraljevstva," ker Paveličevi vstaški vladi grozi nevarnost popolnega zloma. Delavnost četnikov in hrvatskih upornikov je tolika, da je Mladen Lorkovič predal Mussoliniju poročilo o občem stanju v Hrvatski. Hrvatski uporniki, so vsi somišljeniki HSS. Poročilo je sestavljen "poglavnik" sam, ki odkrito pove, da oblasti "neodvisne države" ne morejo zadržati vstaške kmetijskih množic. Mussolini se je posvetoval tudi s poveljnikom italijanskih zasedbenih oblasti v Hrvatski, generalom Gelose.

Rim, 4. oktobra. — Vojno sodišče je obsodilo na smrt znanega zagrebškega monsignorja dr. Lončarja, ker je v svojem govoru napadal Paveliča in njegovo državo. Kasneje so smrtno kazen spremenili v dvajset let ječe.

Zagreb, 2. oktobra. — Danes je bilo s strel iz pušk napadeno dvanajst nemških letalcev, ki so se vračali z letališča v mesto. Dva sta bila ubita, ostali so pričeli streljati na napadalec v zasedi. Ujeli so šest oboroženih ljudi, ki so jih proglasili za komuniste. Druga dva dne je bil izdan razglas, da bodo ustrelili 10 znanih komunistov, če se bo napad ponovil in v desetih dneh ne bodo našli krivcev. Število ljudi, ki so omenjeni napad plačali s svojo glavo, ni znano.

Budimpešta, 2. oktobra. — "Pester Lloyd" poroča, da so v Banatu izvršili smrtno kazen nad več kot 60 osebami, zaradi nedavnih ubojev, poskusov razrušenja železniških prog in drugih nasilnosti. Dvanajst oseb je bilo obešenih zaradi uničenja tovarnega vlaka.

Položaj Madžarov v Banatu še ni urejen. Južni del Banata je pod nemškim nadzorstvom, madžarske čete pa so v severnem delu. Zasedbene oblasti so zagotovile varnost tistim osebami, ki prostovoljno pridejo iz svojih ekvivališ in oddajo orožje, ki ga imajo.

Angora, 3. oktobra. — Poročajo, da Beograd vre v nerodih in da bodo vlado-lutko razpustili, če se Srbija ne bo pokorila. Kakor so grozili, tako so storili in postavili na Topčider topove z opozorilom, da bodo porušili Beograd, če upor ne neha.

Hrvatski krogi v Turčiji mislijo, da je pot Lorkoviča v Rim in na Dunaj v zvezi s prizadevanjem, da bi zagrebška vlada dobila nekaj več samostojnosti, vsaj toliko, da bi mogla preprečiti nezadovoljstvo, ki se bolj in bolj širi v vstaški stranki.

Beograd, 3. oktobra. — V Szegedinu je bila obsojena na smrt dvajsetletna srbska deklica. Po eni uri so jo obesili. Dekle, ime ji je bilo Grozda Gajzin, je bilo obsojeno na smrt zaradi razbitja nemške knjižnice v Novem Sadu. Bila je uradnica v neki banki. Devetnajstletna Natalija Stankov je bila obsojena na deset let zapora, ker se je soudeležila napada. Obe ste izjavili, da ste napad izvršili iz sovraštva do Nemcev. Eksplozija je bila 19. septembra; razrušila je knjižarno, ranjenih ni bilo. Obe ste bili osumljeni tudi napada na neko drugo knjižarno. Najbrž jima je pomagal brat, ki pa je pobegnil v Srbijo.

Obisk pri Kanadskem Rdečem Križu v Montrealu

Montreal, 3. oktobra. — znano je, da v Montrealu od prvega dne nemškega napada na našo domovino marljivo deluje jugoslovanski odsek kanadskega Rdečega križa. Clancice tega odseka so Srbinje, Hrvatice in Slovenke. Marjičeve članice pleto nogavice, šivajo perilo in pripravljajo druge potrebne stvari za naše uboge ujetnike, ki trpe po nemških in italijanskih taboriščih. Delo je pospešeno zlasti v zadnjem času, ko od vseh strani prihaja pomoč, v prvi vrsti volna.

Sinoči so te naše zaslužne delavke sprejele obisk ge. Jeftič in ge. Markovič. Ga. Šubašič, soproga Bana Hrvatske, je bila zadržana in je objubila vso svojo pomoč. Ta obisk je našim pridnim rojakinjam vili novega poguma.

Sprejemi pri Nj. Vel. Kralju London, 3. oktobra. (JCO) — Danes je Nj. Vel. Kralj Peter sprejel g. A. U. Drexel Bid-

(Dalje na 4. strani)

MISS CHURCHILL NE UŽIVA NIKAKE PREDNOSTI

V Angliji mora zdaj vsakdo delati, ne glede, iz kakšga stanu ali družbe izhaja. Tudi za hčer min. predsednika, 18 letno Mary Churchill, ni v tem oziru nikake izjeme in zgoraj jo vidimo na treh slikah, ko izvršuje razna nizka opravila.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljki in dnevi pred prazniki.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Pasamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Hitlerjev "novi red"

Hitlerjev "novi red", katerega Hitlerjevi agenti spretno ponujajo svetu, ni kaj posebno vzoren red. Evropa morda ni bila še nikdar tako zedinjena v odporu proti Hitlerjevemu redu, kakor je baš te zadnje tedne.

Vesti, ki prihajajo zadnje dni iz Evrope vedo povedati grozne slučaje. Gori od najbolj severne obljudene točke na Norveškem, pa doli do zadnjega otočja okrog Kreta na Bližnjem vzhodu, pokajo salve in na tisoče ljudi vseh narodov pada od nemških krogelj, ker ne odobrujejo Hitlerjevega "novega reda". In vendar so Nemci vedeli toliko hvaliti Hitlerjevo "novi red". Hitlerjevi agenti so obljubovali vse mogoče politične in gospodarske protekcije in garancije. Vse krivice starega reda bodo izginile, ko pride "novi red", ki bo spodrinil stari red demokratske plutokracije, itd.

Pa pojdite na Norveško, na Dansko, Holandsko, Belgijsko, v Francijo, v Jugoslavijo, Grčijo, Češko in še druge kraje ter poprašajte ljudstva, kako jim ugaja Hitlerjev "novi red". Če bi bili prosti, da bi smeli svobodno govoriti, bi svet čul grozno obsodbo Hitlerjevega "novega reda". V slabšo kategorijo bi ga evropski narodi postavili, kakor pa vsak satanov red.

Evropski narodi so bili sicer že preje pred nemško zasedbo raznih dežel proti "novemu redu", za katerega so delali propagando Hitlerjevi agenti. Nihče ni prosil zanj. Nihče tudi ni Hitlerja na kolenuh prosil, naj pride in jim ga v svojem košu prinese za poizkušnjo. Vsi so vedeli več ali manj, kaj Hitlerjev "novi red" pomeni. Zato je nastala vojska. S prav malo izjemo je vsak evropski narod sprejel Hitlerjevo "novi red" le kadar mu ga je Hitler usilil s puškino cevjo. In če bi bil ta Hitlerjev "novi red" res tako praktičen, tako koristen in sijajen, bi bili tisti, katerim ga je Hitler s puškino cevjo serviral z njim vsaj malce zadovoljni. Ali so?

Zadnje vesti iz Evrope povedo vse kaj drugega, kakor pa o kaki zadovoljnosti v zasedenih deželah. Zakaj? Zato ker Nemci so vsepovsod, kamorkoli so prišli zavladali z brutalno silo. Nobeni deželi, ki so jih zasedli niso prinesli ničesar dobrega, pač pa vsako deželo oropali do zadnjega beliča, pobrali živež in vse, domačini vse povsod stradajo, blago če ga je kje kaj, pa odhaja v Nemčijo. Po slovenskih deželah v temnih nočeh hodijo od posestnika do posestnika, kakor nočni tolovaji in jih prisilijo ob puškini cevi, da se podpisujejo na usiljene pogodbe, s katerimi prepuščajo zemljo in vse Nemcem, sami pa morajo v živinske vagonne in jih Hitlerjevi agentje odvažajo v tuje daljne kraje in tamkaj izlagajo kot živino, brez vsakih sredstev. Tak je tisti toliko opevani sijajni Hitlerjev "novi red".

Ali se je čuditi, če v takih razmerah vstajajo Francozi v zasedenem delu Francije in rajši umirajo od nemških strelcev, kakor bi nadaljevali v takim peklu? Ali je čudno, če se dvigajo celo hladni in premišljeni Norvežani, Danci in Nizozemci ter Belgijci in ne morejo več prenašati Hitlerjevega "novega reda"? Ali je čudno, če je danes v Jugoslaviji pravi zaveden Srb, Hrvat ali Slovenec rajši mrtev v grobu, kakor pa živ pod Hitlerjevim "novim redom"?

Nič ni čudnega?

Dogodki le spričujejo, da so Nemci nepoboljšljivi brutalneži, kakoršnim civilizirani kulturni svet nikdar več ne more in ne sme verjeti v nobeni zadevi. Dogodki le kažejo, da je skrajni čas, da se ves demokratični svet kolikor ga je še resno zave ter stori vse kar človeško mogoče, da se nemška nadutost in barbarizem zaslužno kaznuje, nemški narod pa pošlje v potrebno pobiljševalnico za več generacij, če svet hoče, da bo mir.

Evropa se Hitlerju upira in ga odklanja. Hitler Evropo tlači in odpor ubija. Temu odporu je treba dajati pobudo in podporo moralno in materialno kjer mogoče podpirati. Podpirati je treba tudi vse one, ki se točasno bore proti Hitlerju. To podporo je treba nuditi vsakemu, ki se proti Hitlerju bori, ker Hitler je največja nevarnost za ves demokratični svet. Kdor gleda danes mirno, kar Hitler počenja, ne da bi pomagal proti njemu, ta je

udarjen z veliko slepoto. Tak se pač ne zaveda, da Hitler dela po načrtu, danes enega, jutri drugega, končno porušitasti vse.

To kar Nemci počenjajo zlasti nad slovanskimi narodi, ni več samo zverinsko, brutalno, marveč je več, kot satansko sadistično in pleme, ki je temu nagonu in njega strastem podvrženo je nevarnejše od krvoločne zverine. Za tak narod ni nobena kazen prevelika!

PISMO IZ DOMOVINE

Waukegan, Ill.

Ker vam ravno pošiljam nekoliko naročnine od naročnikov Amer. Slovenca in Novega Sveta, prilagam še pismo iz domovine, katerega je dobila Mrs. Justina K. od moža svoje sestre, pa mi ga je iz prijaznosti posodila, da ga pošljem v objavo Amerikanskemu Slovencu, da bodo čitatelji lista videli, kako je tam, ker nekateri sploh ne verjamejo, da so naši ljudje tam tako preganjani.

Pismo se glasi:

Bač, 21. 9. 1941

Draga Justina.

Najprej vas pozdravim jaz, otroci in mama, vse tri vaše družine. Upamo, da ste zdravi. — Mi smo tudi pri zdravju. Mama je vedno kakor ponavadi. Justina, vem da Ti je znano, da smo šli proč od tukaj smo v Podtabor, odkjer je Peškon. Tam smo bili tri dni, potem smo šli nazaj na star dom. Mislim, da Ti je znano, kakšna lepa stena je. Tako je bilo, saj jaz sem se tega nadjal. Saj bom že še kedaj bolj natančno opisal kakšen pridelek je bil letos. — Od France ni nič glasu, odkar imajo drugega očeta. Je zapodil vse od hiše. Kam so šli, ne vem. — Tako je tudi z Julio Belkotovo, z Francem Urbančič in še mnogo drugimi. Kaj čemo. Upamo, da ne bo dolgo tako. — Meni je pa jako težko, ker nisem šel nazaj. Če bi bil imel komu pustiti mater, sigurno bi ne bil danes tukaj. Pa, samo, da je zdrave, bomo že še šli.

Čudno se mi zdi, ker mi nič ne pišete, saj še vedno gre zračna pošta. Jaz sem pisal dve pismi po zračni pošti, pa ne vem, če ste jih prejeli ali ne. — Kako pa kaj z delom? Se dela? — Srečni vi, vsaj spite brez skrbi. — Mi se vsaki dan pogovarjamo od vas. Otroci pravijo; Bog ve, če naše lete kaj vedo, kako je tukaj. Jaz jim pa povem, da še bolj kot mi. — Jože pravi, zakaj nisem šel s teto Miciko. Ali bi blo kruha. — Kadar smo šli Podtaber, sem peljal kar je bilo potrebnega — in mater — tri dni poprej kakor je bit ukaz, čez Krvice, za Obrobo, čez Milanjo na Sembije. Vedno so jamrali; kam me peljaš s kravami. — Jaz pa Pavlinca sva šla pa zadnji dan in sva videla, kako so zajci bežali na vse strani, ko so prišli lovci. — Zdaj vas še enkrat srčno pozdravimo vse skupaj. Pišite kaj, če je mogoče.

Kaj posebnega za sedaj iz Waukegana nimam poročati, kot to, da postaja iz dneva v

dan hladneje in kmalu bo treba menda zakuriti peči pri katerih se bomo grelji. — Pozdrav čitateljem in naročnikom.

Mrs. Jennie Keber, zastopnica Opomba uredništva: Tako je torej to pismo iz domovine. Pisano je pač tako, da je lahko šlo skozi strogo cenzuro. Vendar dovolj pove, da čitatelji razvidijo, kako je sedaj tam. — Nekaj pripomb nam je Mrs. Keber pripisala, katere ji je dala Mrs. K. ki je pismo prejela. Tako na primer tam, kjer pisatelj pisma poroča, kako je peljal mater, ki je, četudi bolna, morala od doma. Potem tudi kako so zajci bežali, ko so prišli lovci. 'Zajci', kakor pojasnjuje Mrs. Keber, so baje ljudje, ki so bežali, ko so prišli sovražniki. — Mi bi pa tudi pripomnili, da so ti "zajci" lahko tudi italijanski vojaki, kateri so bežali pred jugoslovanskimi. Saj so takrat ob začetku vpadu v Jugoslavijo poročali časopisi, da so jugoslovanski vojaki italijanske tam okolo Reke nekaj časa podili. — Tam, kjer pisatelj pisma omenja, da odkar so dobili drugega očeta, ki da je vse spodil od hiše, je ta novi 'oče' najbrže drugi gospodar, ki je zasedel deželo. Sicer pa, kakor je že omenjeno, je pismo dovolj jasno, da čitatelji vidijo, kako slabo je tam z našimi ljudmi.

Pismo je pisano v vasi Bač in Mrs. Keber pripominja, da je Mrs. Justina K. doma z Notranjskega, torej je Bač na Notranjskem. Poštni pečat se pa glasi "Fontana Del Conte — Fiume". Pismo ima samo dve znamki, pisemsko za dve liri in znamko za dve liri za pristojbino za zračno pošto, potem je na njega prilepljen listek s tiskanim besedilom: "Per Via Aerea — Par Avion." Znamke so seveda italijanske.

NAŠA NAROČNICA SE OGLAŠA IZ MINNESOTE

Ely, Minn.

Ze precej časa je, odkar sem se zadnjič oglašila v Amer. Slovencu. Ker imam ravno nekaj časa na razpolago, sem se zopet pripravila k pisanju. — Domače in njeru bolj znane vesti in novice piše in sporoča čitateljem Amer. Slovenca naš dobro znani zastopnik J. J. Peshel, zato bom jaz to opustila in o čem drugem nekaj napisala.

Vreme imamo povsem zelo muhasto. En dan je dež, drugi dan nam zopet sije sonce, vedno zelo nestanovitno. Kar slutim, da ni več daleč od nas beli sneg. Turisti po gozdovih tar-

najo, da tudi za nje ni več ugodno vreme za streljanje divjačine. Sezona zajcev je tu in 11. oktobra bo odprta sezona za divje kokoši, katerih je letos veliko videti na več krajih in ki se prav nič ne boje. Toda, ko lovec pomeri s puško, pa veseno zbeže in odletijo. Tudi za divje rase, katerih se toč okoli n vodi mnogo viditi, je veliko lovecev. Toda meni se meso divjih rac ne vidi posebno okusno. Mnogo bolje je od divjih kokoši, ki je skoro sličnega okusa kakor meso domačih kokoši. — Medved me še tudi ni snedel. Pa ga tudi od tistega časa, — aprila 20. bo dve leti kar sem ga srečala, — ga tudi še nikoli nisem videla. Pa mi tega tudi ni treba zapisovati v knjigo, bom vseeno nosila ta spomin nanj v glavi nepozabljem. Torej Voglar, sedaj vidiš, da še živim. Morda boš pa ti John letos katerega počil saj se rad pohvališ, kako si pri vojakih streljal tam po ravnem polju. Želim ti pa, da bi v pravo smer meril in da bi tvoja puška zdrobila vse nazije in onega Hitlerja tudi, ki sedaj muči in tepe naše uboge Jugoslovane, naše revne in pridne starčke, mladino in družine. Ruši one mile naše domove, ki so stoletja trdno stali in v katerih so živeli naši mirni, ubogljivi in marljivi ljudje. Danes jih pa preganja ljuti in krvoločni Nemec.

Minilo je leto, odkar so mi umrli mati, stari 80 let, skoraj bo že dve. Jokala sem in bridko žalovala in silno me je bolelo srce, ko sem dobila glas, da so mi umrli ravno na praznik Sv. Rešnjega Telesa. Danes sem pa, skoro bi rekla, kar vesela, da je Bog vzel k sebi to pobožno staro mamico mogoče, da jih je rešil hudobij tega sveta. Če bi še živeli, bi morali danes na svoja stara leta pustiti svoj dom, rojstno hišo, v kateri so živeli dolgi osemdeset let in iti preganjani v svet, neznan kam. Rečem, da sem vesela, ker mi ni treba skrbeti, vse so uboga stara moja mati. — Kako danes tam ubogo ljudstvo trpi. Trpelo in mučilo se je vsa leta in delalo od zore do mraka, danes pa so morali vse pustiti in iti preganjani po svetu brez vsakršnih sredstev. Hudo je, ko človek o tem samo razmišlja, a kako morajo to občutiti šele oni, ki jih je zadelo to zlo, kateri so se vse življenje toliko ubijali in mučili na svoji zemlji, ki danes ni več njihova, ampak jim jo je pograbil požrešni tuji nasilnik. — Res, kje je neki pravica ostala, ki bi strla glavo oni grozni kači, ki se neprestano pomika naprej in pika ter zastruplja ljudstvo. — O ti ubogo naše ljudstvo! — Tri brate imam še v domovini, a niti za enega ne vem, kje je, ne vem, ali so živi ali so mrtvi, ker že dolgo let nisem slišala glasu od njih. Smilijo se mi, močno smilijo, toda pomagati jim ne morem. Res, prosimo Boga in molimo, da bi bil že kmalu konec tega strašnega trpljenja ubogega ljudstva onstran morja!

Kar se tiče dela toč okoli, je še precej živahno. V rudnikih se dela s polno paro, tako

da se vse povoljno in še kar zadovoljno giblje. — Upam, da se Voglar kaj zdrami in nam pove, koliko zajcev je vjel v zanko, če jih s puško ni ustrelil. Če pa pride letos sem, mu pa tudi rečem, da bo letos tudi v Minnesoti dobro vince pil. Ne bo "brozga", ampak povem mu, da bo dolar liter. Če ga pa ti kaj prešaš, pa stisni ga tako, kakor si bil takrat napisal, da bo kapljica cvička zares izvrstna. Pa ne sam to, pošlji ga eno flašo za "sempel", da bomo videli kako diši in če je res tako dobrega okusa, kakor si bil o njem takrat zapisal.

Čas je da preidem h koncu. Saj pisanja bi bilo veliko, veliko več, kajti veliko je stvari, o katerih bi se dalo pisati in bi bile za v javnost, toda človek se kar ne pripravi dovolj in tako stvar zakasni, zaostane in nič več ni tako mikavna, kakor bi lahko bila. Za vse čitatelje in naročnike Amer. Slovenca pa pozdrav od naročnice Amer. Slovenca

M. Oblak.

SABOTAŽA V ČEHO-SLOVAŠKI

(S.B.) — Kakor se poroča iz verodostojnih virov, je bilo na Češkem razdejanih več vlakov, med temi tudi vlak, ki je vozil municijo in orožje iz slovečih Skodovih tovarn v Pílznu. V enem razdejanem vlakcu je našlo smrt 250 nemških vojakov. Nastala eksplozija je razdejala vlak popolnoma in ubila omenjene vojake. — Na Moravskem je železniško ministertvo r a z p i s a l o 30.000 kron na sabotažnike, ki so razdejali telefonsko zvezo med mestoma Stamernice in Lipnik. Dosedaj se še nihče ni poslužil tega denarja. — Na Slovaškem je večje število vojakov ušlo iz vojaških polkov in so se združili v nekatere tolpe, ki se skrivajo po gozdovih in seveda kolikor morejo škodujejo in nasprotujejo Nemcem. V bližnji mesta Presov so pognali v zrak neki nemški transport. Najbolj aktivni so v vzhodnjem delu Čehoslovaške.

PROTURSKA PROPAGANDA V BOLGARII

(S.B.) — DNB poroča, da si bolgarski tisk s svojim pisanjem prizadeva na vse načine, da bi prepričal javno mnenje za vojno proti Rusiji in Angliji. — Sofijski list "Duma" piše: "Javno mnenje Bolgarov, zlasti inteligence, ne sme biti prot anglo-ruski propagandi. Bolgarsko ljudstvo živi sedaj v silno važni dobi. V sedanji odločilni borbi na življenje in smrt, ne smemo biti omahljivi, ampak odločni. Če Anglija in Rusija zmagata, je usoda Bolgarije zapečatena, zato je borba proti anglo-boljševiški propagandi potrebna."

"Čisto sorodstvo Bolgarije z Nemčijo je življenjsko važno in Bolgari morajo spoznati duh nemškega ljudstva, ki dosega toliko čuda."

Tako je pisala "Duma". Mi pa pravimo: Prišel bo čas, ko bodo ti, ki sedaj tako delajo, obžalovali strahote, prizadete bolgarskemu ljudstvu.

'SIRITE AMER. SLOVENCA'

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Mr. Omerzel se ponesrečil

Chicago, Ill. — Mr. Maks Omerzel, z 21st Place, se je ponesrečil pri delu. Padel je nekako s trailerja, kjer pri Railway Express podjetju prevažava tovor, kot voznik prevoznega truka in si zlomil roko. Nahaja se pod zdravniško oskrbo. Zelimo mu, da čimprej okreva!

Vile rojenice

Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. William Gorše na Lockerie Ave. so se ustavile vile rojenice in jim podarile princa, zalega dečka prvorojenca, katerega so se prav močno razveselili. — Prijatelji častitajo.

Bolna je

Painesdale-Calumet, Mich. — Ze dva meseca je težko bolna tukaj Mrs. Katarina Mihelič. Nahaja se doma in je pod zdravniškim nadzorstvom.

Poroka

Cleveland, O. — Zadnje soboto 11. oktobra sta se v cerkvi sv. Vida poročila Miss Frances Krašovec, hčerka Mr. in Mrs. Jernej Krašovec iz East 74th Street in Mr. Andrej Krenciglova. Poroka je bila s sv. mašo. — Prijatelji jima žele obilo sreče v novem stanu!

Vile rojenice

Barberton, O. — Oni dan so prišle na obisk k družini Mr. in Mrs. Rose Magura prijazne vile rojenice in jim prinesle prav luštnega fantka prvorojenca. Srečna mati je hči Mr. in Mrs. Jerry Zupec, ki sta tako že šestič postala stari oče in stara mama. — Častitke!

Vesti iz Južne Amerike

Buenos Aires, Argentina. — Dne 30. septembra je bil položen k večnemu počitku na Čakari France Ilikar, star komaj 45 let, ki je postal žrtev avtomobila, kateri ga je povozil. Doma je bil iz Žužemberka na Dolenjskem. Družino ima v starem kraju, kjer žalujejo za njim žena in tri hčere. K zadnjemu počitku so ga spremljali mnogi rojaki in prijatelji. Dne 5. oktobra je bila na Paternalu za pokojnega sv. maša in zbor mu je ob tej priliki tudi zapel žalostinke v slovo.

Mr. Šubelj odšel v New York

Cleveland, O. — Pretekli petek 10. oktobra se je odpeljal proti New Yorku operni pevec in dirigent g. Anton Šubelj. Sodeloval bo zopet pri Metropolitan operni družbi in se je moral zglasiti za vaje. Kakor je pa zagotovil, bo za dobrodelno predstavo katero priredi Glasbena Matica v nedeljo 2. novembra (opereto Cigan-baron), zopet nazaj v Clevelandu.

Katoličani so tako močni,

kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

PANTERJEVA ŽRTEV

(307)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

THROUGH THE BRUSH A GREAT SHE- APE SAW THE BLACK PANTHER BOUNDING TOWARD THE SMALL APE.

THE SMALL ONE WAS CHAKTO, HER SON; AND MOTHER INSTINCT SPURRED HER TO HIS AID.

SO, WHILE THE OTHER BEASTS FLED IN TERROR, THIS ONE RACED TOWARD THE MARAUDER, HER FANGS BARED FOR BATTLE.

BUT SHE WAS TOO LATE. CHAKTO DIED UNDER THE PANTHER'S FIRST FIERCE ASSAULT.

Skozi grmovje je velika opica videla črnega panterja, ki se je pognal proti mladim opicam.

Mlada opica je bil Chakto, njen sin; in mati je po svojem naravnem čutu hitela k njemu na pomoč.

Ko so se druge opice v strahu razbežale, je ta hitela proti klanju, v pripravljenosti za boj.

Toda bila je prepozna. Chakto je izdihnil ob prvem panterjevem napadu.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, Colo.

2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl. Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Smedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Golob, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomšic, Box 444, Helper, Utah.

UPADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

FINANCIAL REPORT

OF THE WSA FOR AUGUST, 1941

FINANČNO POROČILO ZSZ ZA MESEC AVGUST 1941.

Lodge No. Dr. št.	Receipts Prejemki	Disbursements Izdatki	Lodge No. Dr. št.	Receipts Prejemki	Disbursements Izdatki
1	\$381.18	\$190.00	30	41.26	41.00
2	487.79	274.50	31	24.31	—
3	111.24	43.00	32	139.52	40.00
4	256.90	209.00	33	162.74	—
5	77.88	—	34	13.94	—
6	324.20	199.00	35	218.29	27.00
7	54.23	22.00	36	51.58	33.00
8	220.73	25.00	37	74.78	—
9	33.53	—	38	30.95	20.00
10	23.64	14.00	39	421.62	152.00
11	187.81	100.00	40	47.50	—
12	64.80	—	41	55.05	—
13	444.77	345.00	42	27.05	—
14	128.89	—	43	48.43	—
15	83.65	—	44	60.62	—
16	218.58	64.00	45	10.07	—
17	79.35	499.50	46	65.22	65.00
18	95.81	12.00	47	40.71	—
19	90.11	47.00	48	46.23	—
20	17.52	—	49	8.60	—
21	60.34	37.00	50	11.77	—
22	18.52	—	51	44.37	28.00
23	30.50	71.00	52	14.52	—
24	129.16	25.00	53	—	—
Total — Skupaj	\$5280.26	\$2583.00			

Interest on Bonds — Obresti na obveznicah:

\$1500 Dolores, Colo. Sewer, 6%	\$ 45.00
\$4000 San Juan Co., Colo. Sch. No. 1, 4%	80.00
\$5000 Alamosa Co., Colo. Sch. No. 3, 4 1/2%	112.50
\$6000 Dumas, Tex. Sewer, 4 1/2%	135.00
Interest on FHA — Obresti na FHA	\$372.50
Insurance on FHA — Zavarovalnina na FHA	119.97
Fire insurance on FHA — Zavarovalnina proti ognju na FHA	14.40
Taxes on FHA — Davki na FHA	4.94
Total receipts from lodges — Skupni prejemki od društev	104.23
Total disbursements — Skupni izdatki od društev	5,280.26
Total receipts — Skupni prejemki	5,896.30
Balance July 31, 1941 — Preostanek	334,102.73
Total — Skupaj	\$339,999.03

Disbursements — Izdatki:

Death claims — Smrtnine	\$ 447.50
Sick benefit claims — Bolniške podpore	1545.50
Operation claims — Operacijske podpore	75.00
Special benefits — Izredne podpore	515.00
Total disbursed to lodges — Skupno izdano društvom	\$2,583.00

Miscellaneous — Razno:

Convention expenses — Konvenčni stroški	\$6970.43
Printing & Stationery — Tiskovine	4.75
Office rent — Najemnine pisarne	20.00
Officials' salaries — Uradniške plače	227.70
Phone — Telefon	4.00
Trunk — Kovček	12.00
Loss on certificate loans — Posojilo na cert.	32.37
Exch. charges on coupons — Vnovčenje kuponov	2.94
Loss on bonds sold — Zgubo na prodanih bonidih	2460.55
Yugoslav Red Cross — Jugoslovanski Rdeči križ	500.00
Franciscan sisters — Franciskanski sestram	25.00
Total disbursements — Skupni izdatki	\$12,842.74
Balance August 31, 1941 — Preostanek	\$327,156.29

Sick Benefits Paid — Bolniške podpore plačane:

Ldg. No. Dr. št.	Name Ime	Amount Vsota	Ldg. No. Dr. št.	Name Ime	Amount Vsota
1	Canjar Matt	\$24.00	16	Lesar Rose	23.00
1	Cesar John	34.00	16	Yager Frank	7.00
1	Marolt John	32.00	16	Yurglich Frances	25.00
1	Mozina Frank	35.00	21	Chimzar Katherine	19.00
1	Perhay Joseph	40.00	21	Grahak Anna	30.00
3	Kochevar Matt J.	39.00	21	Levstevk Mary	15.00
3	Krasovec William	33.00	22	Ross Angelo	30.00
3	Lesar John	30.50	22	Smith Mike	22.00
3	Maharina Mike	30.50	23	Gorenc Frank	12.00
3	Merhar John	30.50	24	Kenick Martin	47.00
3	Petrovich John	30.50	26	Zorman Mirko	37.00
3	Tekavcic Martin	30.50	28	Hrihar Amelia	31.00
4	Gacnik Jerry	43.00	28	Pristan John	26.00
5	Damjanovich John	39.00	28	Stojs Anton	14.00
5	Momcilovich Amalia	52.00	30	Assay Lyle	41.00
5	Turnsek Andy	31.00	32	Kosmic Frances	15.00
5	Yurich John	31.00	36	Surekar Victoria	6.00
5	Zaletel Anton	15.50	36	Tupac John	21.00
5	Zelcznikar John	15.50	37	Moskon Mary	18.00
7	Cesar Ursula	33.00	37	Wisuri Bertha	15.00
7	O'Brien Nelda	36.00	40	Barun Joseph	20.00
7	Skul Mary	55.00	41	Andolsek Lillian	9.00
8	Balloh Rosie	22.00	41	Butler Hurley	21.00
13	Jesih John	14.00	41	Grande Anton	58.00
14	Minetti Edward	35.00	41	Kelly Edward M.	39.00
14	Pozun Slava	40.00	54	Tzrak Martin	37.00

54	Tzrak Martin	28.00	5	Grevon Louis	25.00
59	Rudolph Caroline	28.00	9	Drcmel Anton	25.00
	Total — Skupaj	\$1545.50	14	Rebol Joe	25.00
			16	Janoski Josephine	15.00
			16	Pugel Mary	25.00
			16	McCaminon Alice	250.00
			29	Mlakar Josephine	25.00
			32	Fende Frank	25.00
			41	Drobaitch Josephine	25.00
				Total — Skupaj	\$515.00

Operations — Operacije:

7	O'Brien Nelda	\$75.00
---	---------------	---------

Special Benefits— Posebne podpore:

1	Perhay Joseph	\$25.00
3	Judnich Mary	50.00
	Total — Skupaj	\$75.00

CHANGES IN MEMBERSHIP OF THE WSA FOR AUGUST, 1941

SPREMENBE V ČLANSTVU ZSZ ZA MESEC AVGUST, 1941.

Entered — Pristopili:
K št. 4 iz ml. odd.: Felix J. Dekleva, cert. DD-992, R. 18, zav. \$500 in \$1.
K št. 8 iz ml. odd.: Angela Podbevsek, cert. DD-999, R. 18, zav. \$500.
Lodge No. 16: Sylvester H. Farr, cert. DD-1000, C. 30, ins. \$250 and \$1.
K št. 24 iz ml. odd.: Catherine Resel, cert. DD-994, R. 18, zav. \$500; Leo Resel, cert. DD-995, R. 18, zav. \$500.
Lodge No. 33: Philip Podbevsek, cert. DD-993, C. 48, ins. \$250.
K št. 36: Caroline Voglar, cert. BB-594, R. 29, zav. \$500.

Transferred — Prestopili:
Od št. 5 k št. 7: Amalia Momeilovich, cert. 2766.
Change of insurance — Sprememba zavarovalnice:
Pri št. 1: Frank Mozinga, cert. 2013 prestopil v D-997, R. 45; in Agnes Stare, cert. 1220, se zavaruje za bolniške podpore.
Pri št. 5: Mary Matekel, cert. 1705 prestopila v D-998, R. 33.
Pri št. 7: Caroline Ewanich, cert. 2635 prestopila v D-996, R. 17.
Pri št. 14: Rose Kosce, cert. D-199 prestopila v CC-109, R. 22.

FINANCIAL REPORT OF THE JUV. DEPT. FOR AUGUST, 1941

FINANČNO POROČILO ML. ODD. ZSZ ZA MESEC AVGUST, 1941

Lodge No. Dr. št.	Receipts Prejemki	Lodge No. Dr. št.	Receipts Prejemki
1	\$35.95	30	2.70
3	20.25	31	2.22
4	3.30	32	10.95
5	13.35	33	54.10
6	3.75	34	.45
7	7.05	36	33.85
8	1.50	37	1.80
9	8.85	38	6.90
11	1.65	40	1.20
14	15.39	41	48.00
15	1.95	44	3.00
16	34.20	45	8.25
17	9.75	46	.45
20	3.45	51	2.85
21	16.75	52	10.20
22	4.05	53	2.40
23	.75	54	2.40
24	8.85	55	4.37
25	.15	56	10.25
26	2.70	57	1.05
27	1.35	59	5.55
28	1.20	60	2.92
29	8.85		
Total — Skupaj	422.52		\$422.52

Interest on Musselshell Co., Mont. Ref.— Obresti od \$2220 po 1 1/2% 22.50

Total receipts — Skupni prejemki 445.02
Balance July 31, 1941 — Preostanek 23,733.52

Total — Skupaj \$24,178.54

Disbursements — Izdatki:

4	Trontel Caroline	\$13.20
5	Novak Frank	1.90
9	Konty Helen	15.85
16	Perko Dorothy	5.05
16	Petkovsek Bernice	5.05
26	Homacek Josephine	14.55
36	Strus Harold	4.65
41	Putnik George	9.95
Exch. Charges — Vnovčenje kuponov		75
Total disbursements — Skupni izdatki		\$70.95

Balance August 31, 1941 — Preostanek \$24,107.59
Denver, Colorado, September 23, 1941.

NOTE: This report is somewhat late on account of the convention minutes being published until last Wednesday.

OPOMBA: To poročilo je malo zakasnelo, ker do zadnje srede je bil pripravljen konvenčni zapisnik.

THE SPORTING SIDE

With the Eleventh National W. S. A. Convention a milestone of the past, we turn our eyes to the future, visioning a new era for our Association. The changes that will be made were instigated at that grand meeting, one that was stressed greatly, the development of youth activity.

What activity do our youth enjoy most in these modern days. That isn't very difficult to answer, since our newspapers are singly crammed with articles on the sporting world of which most of the participants are the younger set.

These young people are living in a country of many opportunities. They don't have the constant fear that their country is in danger nor do they have to worry about being sent to camps while yet in their early teens. The finest way to develop citizens is to have these youth indulge in various sporting and social events. A survey of criminal cases showed that less than one per cent of all those now serving terms in penitentiaries were once engaged in athletics. This form of recreation tends to supply the participants with something to do during their spare time and banishes from their mind any thought of being delinquent.

As it has been said again and again, on the shoulders of these youth lies the responsibility of keeping your lodge going in the future. They will fill the vacancies of those who must leave the active roles of the lodge.

Let us all commence this new era with the resolution that we will give these youth the opportunity to engage

in athletic and social activity. Remember the old phrase, "action speaks louder than words." Let us initiate this new campaign with ambition and talk about it later. It is up to you members to do the job in your lodge.

Edvard Juvancic, Athletic Director.

ATTENTION JUVENILES!

It is your duty to remind your parents to always pay your dues, else there is a danger that you might be dropped from our wonderful Juvenile Department.

It is wise and smart to pay your dues several months ahead. 15c per month isn't much to pay. \$1.80 pays for a whole year in advance. Keep your membership by all means.

We should think seriously about organizing an English Speaking Lodge in many communities, — and more Juvenile Branches.

POSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ure od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji 1360 kilocycles.

TAJNIKI (CE) KRAJEVNIH DRUŠTEV ZSZ. POZOR!

Radi reda pri dostavljanju Glasila ZSZ, prosimo vse krajevne tajnike(ce), da naj nam blagovoliho vsaki mesec točno poročati imena in naslove vseh ODSTOPLIH ČRTANIH IN UMRLIH članov pri njihovih društvih. To lahko store kar na navadnih dopisnicah. Prosimo vse tajnike(ce), da ta apel upoštevajo in pomagajo Glasilu, da ne bodo istoga sprejemali taki, ki do njega niso več upravičeni.

Uprava Glasila ZSZ.

AMERIŠKI TISK O JUGOSLAVIJI

"EVENING STAR", Washington, D. C., 27. septembra:

Odpor v Jugoslaviji, ki se bolj in bolj širi, je dosegel razsežnost splošne vstaje. V vojni na Balkanu je "blitzkrieg" osištca premagal Jugoslavijo, toda njenih hribov in gozdov, gora in planin ni nikdar resnično osvojil. Tam se skrivajo dobro oborožena krdeča — znani četniki. Večina teh drznih narodnjakov so Srbi, najbolj žilavi in najbolj nopolni narod med vsemi Južnimi Slovani. V Hrvaški Paveli čevi vstaji niso nikdar bili več kot neznatna manjšina, ki z njo hrvaški narod nima nobene zveze. Ko pa so odkrito prikazali kot najnavadnejše italijansko orožje, je sovraštvo hrvaškega naroda proti njim postalo še večje. Namesto neodvisnosti je Hrvaška dobila državno uredbo podobno albanski — popolno odvisnost od Italije. Po videzu je pod oblastjo nekega člana savajske vladarske hiše, resnično pa pod vojaško vlado vstajskih strahovalcev — italijanskih čet. ... Jasno je, da med uporniki in četniki v Hrvaški nahajamo tudi Hrvate, ki se skupaj z njimi bore proti vstajšem. Razumljivo je, da si zasedbene oblasti silno prizadevajo, da bi dale duška in ognja strankarskim nasprotnikom narodnega gibanja. ...

"NEW YORK HERALD TRIBUNE", 28. septembra:

Major George Fielding Elliot daje pregled uporniškega gibanja v Evropi. Govoreč o Jugoslaviji znameniti ameriški strokovnjak za evropska vojna vprašanja pravi med drugim: Jugoslavija je v vrelem kotlu. Tam so tisoči in desetisoči odločnih upornikov, sorazmerno dobro oboroženih, ki jim vse ljudstvo pomaga. Nemške prometne zveze z Južno Evropo, Donava in želez. zveze z vzhodom gredo skozi Jugoslavijo. Edino drugo prog, ki vodi skozi Bolgarijo, so razdejali z uspešnim zračnim napadom na most čez Donavo pri Črni vodi. To se lahko ponovi. Vsaka borba na Bližnjem Vzhodu, kjer so neredne uporniške čete nevarnost za nemške prometne zveze je zelo važna in včasih odločilna. Vnovič se spominjamo besed Sir Hamiltona, ki je nekoč dejal, da se prava obramba Indije začne pri Beogradu.

"NEW YORK TIMES", 29. septembra:

V Jugoslaviji se je vrli upor četnikov razvil v pravo vojno, z bitkami, obleganji in zračnimi napadi. Red, ki so ga uvedle italijanske čete se je pokazal preslab. Nemci, ki so jih prosili za pomoč, so poslali nekoliko tisoč vojakov. Vendar so število, ki je potrebno, podcenjevali. Zda j po vesteh iz Angore, Berlin pošilja v te nemirne kraje še tri divizije. Prav toliko vojakov potrebujejo Nemci za obleganje Krima. ... Ves ta nered v vzhodni Evropi lahko privede do resnih zaprek v nemških prometnih zvezah z rusko mejo. Srbski četniki so razdrli več sto kilometrov železniških prog na glavni črti proti Bolgariji in pristaniščem ob Črnem morju.

"WASHINGTON POST", 3. oktobra:

Hitlerjev novi red se vedno bolj razkrajja in spreminja v novo strahovlado. Število novih žrtev raste iz dneva v dan. Hkratu se nadaljuje odpor naroda in stalno raste. ... Najstrašnejša strahovlada besni v Sloveniji, kjer so Nemci prinesli odločitev,

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST
Featuring a Program of YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1320 kilocycles (Top of the Dial)

da po načrtu preselijo 288.000 Slovencev v Srbijo in Hrvaško. Bukarešta poroča, da so v Banatu ustrelili 42 Srbov in prav sedaj je prišla vest iz Zagreba, da sta tam bila ubita dva nemška letalca in da so zato ustrelili veliko število Hrvatov. To so poročila enega samega dneva. Prihajajo v obliki dejstev, ki jasno govore o evropski vstaji in o naporih, da se ta vstaja zaduši. V Jugoslaviji je ta vstaja dosegla nesmrtnost in višek. Tam cela mesta in vasi jemljejo za talce in uničujejo in ubijajo s sredstvi, navadnimi v vojni: s topovskim ognjem in z bombniki. Nikdar in nikjer se v današnjem času ni pripetilo nekaj, kar bi se moglo primerjati z divjaštvom, ki se z njim Nemci znašajo nad Jugoslavijo.

"REVIEW JOURNAL", Las Vegas, 25. septembra:

Najbolj resni duh oborožene vstaje in uporov vlada v vsem srbskem narodu in v vsej Jugoslaviji. Srbska vojska, skrita v gorah, povzroča nemškimi zasedbenim oblastim velike težave. Iz uporov jugoslovanskega naroda vstaja nov duh. To je duh svobode in neodvisnosti, ki je obdržal Srbijo kot

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

ŠESTNAJSTO POGlavJE.

Noč hude ure. — Ljudska ogorčenost in Boltežarjeva zapisnica. — Križev pot.

Gorelo je poslopje nekega vrtnarja in pa kovačnica. Strahotne reči so se godile v vasi. Preplašeni ljudje so se kakor brez glave spešili po nevihti sem in tja. Da bi po načrtu gasili, na to nihče ni mislil ni; vsak se je bal za svojo lastno posest. Nevihta pa je le divjala. Poleg tega se je vsula še tako debela toča, da so vsi morali zbežati pod streho, če niso hoteli, da bi bili ranjeni.

Boltežar se je tresel od bolečine. "Vse, kar je žita še na polju, bo zmlatila sedaj toča," je rekel. "Zakaj zadene tako velika nesreča našo občino?"

Zdelo se je, da visi to vprašanje v zraku, da gre od duše do duše, končno so se tako vpraševali vsi.

In izmislili so si hudoben odgovor, kdo si ga je izmislil prvi, ne vem; toda kmalu po polnoči je šlo šepetanje od ust do ust:

"Šipčeva Lizika je kriva! Predrzne si, da še prižiga luč pri križu, pa ni več deviška! Vlačuga je, pa prižiga luč!"

Nove slabe vesti so prihajale; tresčilo je še tu, še tam. Vesti niso bile resnične, toda razburjenje je rastlo. Vsak je hotel biti doma, pa je vendar dirjal, kakor hitro je toča malo pojenjala, kakor v duševni zmedenosti zopet na cesto.

Proti tretji uri se je začel svitati dan, toča in dež sta prenehala. Mnogi so tekli sedaj na polje in se tarnajoči vrnili.

"Vse pobito! Vse izgubljeno!" Razburjenje med ljudstvom je rastlo. Nobeden ni šel spat. Vsi so bili preveč prizadeti, najbolj pa seveda oba pogorela.

Ob prvem jutranjem svitu je prihrumela množica ljudi po cesti gori, večino ma fantje in ženske. Pred vsemi je šel kovač. Slutil sem, komu preti nevarnost. Zato sem skočil k Šipčevi.

"Lizika, rešite se! Pojdite iz hiše! Pojdite v šolo k gospodični Grubelnikovi. Ona naj vas skriva toliko časa, da se ljudje zopet izpametujejo. Slišite, že prihajajo!"

Dekle je razumela nevarnost in ušla skozi zadnja vrata.

Tedaj je že zahrumelo pred hišo. "Kje je vlačuga? Ona, ki hodi prižigat luč, je vlačuga. Vsega je ona kriva. Ubijte jo! Izrjete ji lase, strgajte cunje z nje!"

V temnem kotu v hiši je ždela Šipčeva, čisto skrušena. Jokati ni mogla več, le ječala je, kakor da bi bila hudo bolna.

Odpri sem vrata in stopil na prag. "Gospod Hubert!" so vzkliknili začuden.

"To je njen drugi ljubček!" je zavpil predrzen fant.

Jaz pa sem zakričal: "Ljudje! Huda nesreča se je pripetila to noč. V nesreči pa mora biti človek pameten, pametno misliti in ravnati, sicer gre vse v nič. Bodite pametni, ljudje! Na-

šli bomo sredstev in potov, da si bomo vedeli pomagati v sili. Kjer vam morem pomagati, bom pomagal. Deklice pa, ki jo iščete, ni v tej hiši. Rečem vam, da je ni tukaj. Le njen stara mati, ki jo poznate kot pošteno in vrlo ženo, je tukaj in je napol mrtva od žalosti in strahu. Prizanašajte ji! Pojdite domov!"

Najprej je bil molk. Slabo mrmanje v pritrjevanje. Nato pa zopet vpitje:

"Ona je kriva! Vlačuga je! Naš križ je onečastila. Poiščite jo!"

Tedaj me je žalbog zapustilo potrpljenje, ki ga človek, ki hoče govoriti ljudstvu, nikoli izgubi in sme.

"Neumno govorite! Ali ne vidite, da je to neumnost? Bog nikogar ne kaznuje zaradi grehov drugih. Kristus je dovolil, da mu je Marija Magdalena maznila noge in on naj ne bi dovolil, da oskrbuje to preprosto lučico pred križem v gozdu grešnic? Varujte se! Pravica govori proti vam!"

Vrišč. Ljudska sodba je terjala svojo žrtev.

"Oho, oho, on se vleče za njo. Tudi on je iz mesta. Ravno tak lump, kakor slikar, ki vsako dekle lovi. Po njih! Po njih! Zgrabite ju!"

Gruča ljudi je silila naprej. Bil sem v nevarnosti. In kakor bi pognal iz zemlje, je nenadoma stal Boltežar poleg mene.

"Mir!" je zatulil. "Samo tri minute mir! Potem pa lahko storite, kar hočete! Samo v naglici si hočem zapisati za državnega pravdnika, kdo vse krha mir v deželi."

Tišina. — Vsem je zastala sapa.

Boltežar je potegnil svojo debelo zapisnico iz žepa in čisto mirno začel pisati. Tedaj so se ljudje nenadoma in neverjetno hitro začeli razhajati. Renče in mrmarje se je izpraznil prostor pred hišo. Boltežar pa je le lukal po njih in pisal ... pisal ... Prej ko v dveh minutah nobenega več ni bilo pri Šipčevi hiši. Ko je odšel zadnji, je rekel Boltežar:

"Tako, sedaj pa še črto čez vso to bedarijo, ki sem si jo zapisal, in stvar je v redu."

"To ste imenitno napravili!" sem rekel prav pošteno osupel.

"Imenitno ni — le praktično!" je rekel Boltežar. "Ti ljudje so samo šušmarji, ne pa uporniki. Toda poglejte, če reče naš leželni nadzornik, ki je doma iz glavnega mesta, torej nima pojma o ljudeh na kmetih, če tedaj on reče, naj se mi uradni predstojniki malo bolj poglobimo v ljudsko dušo, tedaj me radi takih besed napadajo krči. Ljudska duša! Najboljše pomagalo v takih naključjih je moja zapisnica. Večji učinek ima, kakor pa sablja. Le predstavljajte si: nekdo si nekaj zapiše o vas; nobene mirne ure nimate več, če ne veste, kaj si je tisti človek zapisal. Zapisnica ima vedno učinek! Ljudska duša! Naš deželni nadzornik nima pojma o njej. Vi tudi ne. Oprostite, da sem to rekel!"

(Dalje prih.)

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

dle jun., poslanika Združenih držav pri vladi Kraljevine Jugoslavije v Londonu. G. Drexel-Biddle je predal Nj. Vel. Kralju Petru II. poverilna pisma, s katerimi predsednik Združenih držav overi svojega poslanika pri jugoslovanski vladi v Londonu.

Po predaji poverilnih pisem ameriškega poslanika, je Nj. Vel. Kralj Peter sprejel poslanika Sovjetske Rusije, g. Alexandra Jevremoviča-Bogomolova, ruskega ministra, overjenega pri jugoslovanski vladi v Londonu. Sovjetski poslanik pri naši vladi je predal Nj. Vel. Kralju Petru svoja overilna pisma.

42 novih žrtev

Bukarešta, 1. oktobra. — V Vel. Bečkereku so izdali uradni razglas o delavnosti "komunistov," ki pravi, da so jih pozvali, naj položijo orožje in se vrnejo domov, pa niso poslušali, temveč skušali porušiti progo med Kikindom in Mokrinom, v Mokrinu dvignili v zrak hišo, v Tordi presekali telefonsko zvezo in se zarotili, da bodo pobili nemške oblasti.

Trideset oseb, ki jih razglas z imeni objavlja, so ustrelili.

Temu je sledil napad na vlak med Bečkerekom in Pančevom. Takoj so ustrelili dvanajst drugih in njihova trupla razbesili na glavnem trgu v Bečkereku za 24 ur. Prebivalci ob progah morajo zdaj stražiti progo na vsakih 15 m, v zaprtih v Bečkereku pa je 38 talcev, ki jih bodo ob prvem ne-redu obesili.

V BELGIJI SE BESEDA "SOVRAŽNIK" NE SME IZGOVARJATI

London, sept. — (ONA). — Nemške okupacijske oblasti v Belgiji so napovedale vojno proti rabl besede "sovražnik". Tako poročajo belgijski krogi tukaj.

Nemške okupacijske oblasti so izdale posebno okrožnico na vse duhovnike v Belgiji, da se naj vrdžijo uporabljati besedo "sovražnik" v pogovorih in pridigah. Prav taka okrožnica je bila poslana tudi časopisom.

V knjigi o vojni v Belgiji, je pisatelj zapisal samo enkrat besedo "sovražnik" in sicer v tekstu proklamacije kralja Leopolda, kjer pisatelj ni hotel besede spremeniti. — V drugih listinah, zlasti v listinah uradnega znajca, kakor tudi v opisu junaštva in žrtev belgijskih častnikov in vojakov, je ta beseda popolnoma izvzeta.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Kje se Nemci in Rusi vojskujejo

To lahko sledite na zemljepisu

PRIROČNEM ATLASU V NOVI IZDAJI

Zdaj, ko divja po raznih delih sveta vojska vsakega čitatelja zanima, kje so ti kraji, kje so njih meje, itd. Vse to dobiti v zelo zanimivem ATLASU v novi izdaji, ki je izšel te dni. Ta Atlas pošljemo naročnikom za zelo nizko ceno.

Atlas ima velikost 9 1/2 x 12. Vsebuje sledenče zanimivosti: 3 platnicami vsebuje 52 velikih srtaj;

— arvarnih zemljevidov tujih držav in posebno stran na kateri je 56 zastav raznih držav in narodov.

45 slik iz vseh raznih krajev sveta, ki kažejo razna mesta, pokrajine in ljudi raznih krajev.

Najnovejši zemljevid kase ves svet in tudi: Kako sta Rusija in Nemčija razdelila Poljsko; italijansko osvojitve Albanije; priključitev Čehoslovaške k Nemčiji; novo finsko-rusko mejo; okupacijo Besarabije po Rusiji; odstop Dobruđe Bulgarom in odstop ozemlja Madžarom od strani Rumunije.

Zanimiva je statistična tabela zadnjega ljudskega štetja in zraven tabela še iz leta 1930, tako da vsak lahko vidi razliko v številu prebivalstva med letom 1930 in 1940 po ameriških mestih, ki imajo 11,000 ali več prebivalcev.

Ima tudi tabelo vseh glavnih mest vseh držav po svetu, z označbo prebivalstva in z označbo zemeljske površine za vsako pokrajino ali deželo.

Zemeljski in solčni sistem; planeti, razdalja med njimi; njih obseg, itd.

Označba razdalj med kontinenti, njih zemeljska površina, površina morja in voda, itd.

Svetovni oceani in morja. Jezera in notranja morja. Največje reke in kanali na svetu.

Glavni otoki in otočja na svetu, njih obseg, itd. Glavne gore na svetu z označbo višine in še druge zanimivosti.

Ta zemljevid stane SAMO 35 CENTOV

Za naročilo zemljevida lahko pošljete denar v gotovini ali v znakmah po 3c ali 2c ali pa v Money Order.

Izrednost tega zemljevida je,

da se sam izpopolnjuje in popravlja. Kupon, ki je zraven v Atlasu je treba izpolniti in poslati izdajatelju zemljevida, kakor na njem označeno in to vam daje pravico, da dobiti pozneje dodatne zemljevide, na katerih bodo pozneje označene nove meje med vojskujočimi se državami, kakor že bodo določene in premenjene po sedanjih vojni.

Naročila za ta Atlas sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno — \$1.50

Broširan mehko — \$1.25

Pisano polje

J. M. Trunk

V Rim je odšel osebni Rooseveltov odposlanec, Taylor. K papežu je odšel. Najprej je prišla vest, da naj bi bil papež označil sedanjo borbo zoper hitlerizem kot "pravično borbo," in s tem podprl moralničen odpor pri katoličanih. Ta vest ni resnična, kakor se je iskazalo. Po vsem umevno. Papež bi bil mogel tako zahtevo le odkloniti, če bi bila zahteva tudi stavljena.

Na podlagi tudi neresnične vesti pa zdaj ugibajo, kakšno stališče naj svet zavzame, ako bi bil hitlerizem podprt, napram nemškemu narodu. Tu točka je vrlo kočljiva. Za Hitlera so Nemci stoodstotno, za hitlerizem ne bodo vsi. Moralničen odgovornost se ravna po moralnični udeležbi pri vseh zločinih hitlerizma, ki vpijejo do neba. Ta zadeva pride pred drugega sodnika. Ako Hitler zmaga, bo težko kak Nemec odklanjal hitlerizem. Kako, če hitlerizem podleže, toraj podleže tudi Hitler? Tu pride nemški narod na vrsto.

Vidim trditve, da je papež Pij XII. prijatelj nemškega naroda. Prav, če je, saj je tudi Aleksej Tolstoj povedal iz Moskve, da so Slovani hvaležni Nemcem za znanstvene pridobitve, za kulturne vrednote, za pesništvo, muziko ... odklanjajo pa nasilje. Če hitlerizem, kar je nasilje, podleže, se lahko marsikaj poravnava, da si bo tudi tako poravnanje vrlo kočljiva zadeva, ker zločin vpijejo do neba. Ako bi prišlo do nerednega umika iz Rusije, utegne biti hudo z Nemci, ker bo kri vrela.

Se druga točka je pri vsem tem, ako podleže hitlerizem. Nemci sami se bodo delali silno nedolžne, in se opravičevali na vse načine, da so bili le zapeljani, da so le žrtev neke fanatične zločinske druhal, itd.

Tako nekako je bilo tudi po zadnjem porazu. Nemci so jamrali in dolžili le kajzera in Pruse in militariste, in svet jim je verjel, skoroda je svet z njimi jokal. Ko pa je prišel do moči Hitler, so govorili le o nasilstvih nad nemškim narodom in govorili le o poteptanih

PREDSEDNIK BO IMEL ZOPET GOVOR

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je zadnji petek razodel, da bo imel 27. oktobra po radio govor, ki bo namenjen Ameriki in celemu svetu. Ta dan je proglašen za "Dan mornariške in popolne obrambe."

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.

Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega besila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sežite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois